

Jaarverslag bezwaarschriftencommissie

Jaarverslag 2023 van de Commissie Bezwaarschriften gemeente Maashorst

Voorwoord

Het is een goede gewoonte dat de onafhankelijke bezwarencommissie van de gemeente Maashorst jaarlijks een verslag uitbrengt van de werkzaamheden. Zoals waarschijnlijk bij velen van u bekend, kan tegen een groot aantal besluiten die het gemeentebestuur neemt, bezwaar worden aangetekend. Niet tegen alle besluiten. Soms moet meteen naar de rechter worden gegaan – denk bijvoorbeeld aan een herziening van het, zoals het nu heet, tijdelijk omgevingsplan. Of staat tegen een beslissing geen bezwaar en beroep over. Dat neemt niet weg dat er heel veel besluiten zijn waar wel bezwaar tegen kan worden gemaakt. De burgers van Maashorst doen dat ook. En dat is uitstekend. Het gemeentebestuur heeft potentieel immers grote invloed op het leven van de burgers van Maashorst. Denk immers aan – bijvoorbeeld – het intrekken van een uitkering of het opleggen van een dwangsom. Dat burgers aan het gemeentebestuur vragen (nogmaals) uit te leggen waarom een dergelijk besluit wordt genomen, is niet anders dan logisch.

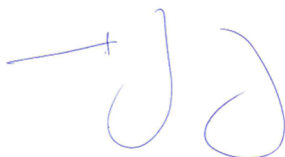
Wordt bezwaargemaakt dan kijkt een onafhankelijke commissie naar dat besluit waartegen bezwaar is gemaakt en geeft het gemeentebestuur een toelichting op het besluit. Die mogelijkheid van bezwaar is belangrijk. De commissie ervaart dat het voor burgers belangrijk is dat zij worden gehoord; de gelegenheid hebben hun hart te luchten. In die zin – ook als burgers niet het gelijk aan hun zijde hebben – draagt het bij aan de aanvaarding van het voor hen onwelgevallige besluit. Het komt natuurlijk ook met regelmaat voor dat het aanvankelijk genomen besluit kan worden verbeterd of dient te worden herzien of dat partijen in onderling overleg tot een oplossing komen.

Het werk kan alleen zo goed worden gedaan omdat de commissie beschikt over een uitstekend functionerend secretariaat én ook de vertegenwoordigers van het gemeentebestuur doorgaans goed voorbereid en oplossingsgericht daar waar het kan, op de hoorzittingen verschijnen.

Kan het ook beter? Altijd uiteraard. Het is om die reden dat de commissie in dit jaarverslag een aantal aanbevelingen doet.

Uden, 27 februari 2024

De voorzitter

De heer mr. E.T. de Jong

1. Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag 2023 van de onafhankelijke bezwaarschriftencommissie van de gemeente Maashorst. Het jaarverslag geeft inzicht in de aantallen en de onderwerpen van de bezwaarschriften die in de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 zijn ingediend. Ook biedt het jaarverslag inzicht in de wijze waarop bezwaarschriften in 2023 zijn afgedaan en in de termijnen die daarvoor nodig waren.

Het jaarverslag biedt de commissie ook de gelegenheid om bevindingen en aanbevelingen te richten aan de bestuursorganen van de gemeente, als de commissie van oordeel is dat verbetering op punten mogelijk is. Deze bevindingen en aanbevelingen zijn opgenomen in paragraaf 3.4 van dit jaarverslag.

Bezwaren aangaande legeskosten en overige gemeentelijke heffingen/belastingen zijn buiten beschouwing gelaten. Deze bezwaren worden op grond van de Verordening commissie bezwaarschriften gemeente Maashorst 2022 niet voor advies voorgelegd aan de commissie.

De commissie werd in 2023 gevormd door:

- De heer mr. E.T. de Jong, voorzitter van de commissie;
- De heer mr. R.M. Brill, lid van de commissie;
- Mevrouw mr. M. Karnata, lid van de commissie;
- De heer mr. O.J.W.A. Looijmans, lid van de commissie;
- Mevrouw mr. B.S. Siep, lid van de commissie;
- De heer mr. I. Smeenk, lid van de commissie;
- De heer mr. ing. H.J.M. Smelt, lid van de commissie;
- Mevrouw mr. A.M. Vlemmings-van Beusichem, lid van de commissie.

2. Ingekomen en afgehandelde bezwaarschriften

2.1 Ingekomen zaken

	2022	2023
Bijstand	33	42
Algemene bijstand	4	11
bijzondere bijstand	26	24
terugvordering	3	0
maatregel en boete	0	4
overig	0	3
Ruimtelijke ordening en bouwen	44	53
uitvoering	34	45
handhaving	10	8
Voorziening en maatschappelijke ondersteuning	5	14
huishoudelijke hulp	4	6
woonvoorziening	0	5
vervoersvoorziening	0	0
Begeleiding en ondersteuning	0	3
overig	1	0
APV en verordeningen	8	3
Omgevingsrecht – Vellen houtopstand	6	1
APV en verordeningen overig	2	2
Subsidie	1	1
Verkeer	4	9
Gehandicaptenparkeerkaart	2	4
Jeugdhulp	1	1
Overig	11	7
WOO	0	2
BRP	0	1
Totaal	109	137

2.2 Afgehandelde bezwaren Gemeente Maashorst

Onderwerp	Herroepen		In stand laten		Deels herroepen		In stand laten met aanvulling motivering		Niet-ontvankelijk		Ingetrokken		Doorgestuurd/afgehandeld		Totaal
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Bijstand	10	22,2	15	33,4	1	2,2	1	2,2	2	4,4	15	33,4	1	2,2	45
Algemene bijstand	1		3		1		-		1		3				9
Bijzondere bijstand	7		9		-		1		1		11		1		30
Terugvordering	-		-		-		-		-		-		-		0
Maatregel/boete	2										1				3
Overig			3												3
Ruimtelijke ordening en bouwen	5	8,9	26	46,4	3	5,4	3	5,4	7	12,5	11	19,6	1	1,8	56
Omgevingsrecht uitvoering	2		23		2		3		6		9		1		46
Omgevingsrecht handhaving	3		3		1		-		1		2		-		10
Voorziening en maatschappelijke ondersteuning	6	37,5	3	18,8	-	-	-	-	-	-	7	43,8	-	-	16
huishoudelijke hulp	2		2		-		-		-		3		-		7
woonvoorziening	3		-		-		-		-		2		-		5
vervoersvoorziening	-		-		-		-		-		-		-		0
begeleiding en ondersteuning	1		1		-		-				2		-		4
overig	-		-		-		-				-		-		0
APV Verordeningen	-	-	-	-	-	-	-	-	3	100	-	-	-	-	3
Omgevingsrecht – Vellen									1						1
APV en verordeningen overig									2						2
Subsidie	-		1	100	-		-		-		-		-		1
Verkeer	-		-		-		6	60	2	20	1	10	1	10	10
Gehandicaptenparkeerkaart	1	20	3	60	-		-		-		1	20	-		5
Overig	1	10	3	30					1	10	5	50			10
WOO	-		-		-		-		-		-		-		0
BRP	-		1	100	-		-		-		-		-		1
WOZ waarde	-		-		-		-		-		-		2	100	2
Totalen	24	15,9	52	34,5	4	2,6	10	6,7	15	9,9	41	27,2	5	3,3	151

2.3 Adviestermijnen

Om een beslissing op bezwaar binnen de wettelijke termijn van 12 of – met verdaging – 18 weken mogelijk te maken, moet de commissie uiterlijk binnen 9 respectievelijk 15 weken advies uitbrengen aan het bestuursorgaan.

Hieronder wordt in beeld gebracht in hoeverre de commissie er het afgelopen jaar in is geslaagd binnen deze termijnen advies uit te brengen. Daarbij wordt een vergelijking gemaakt met de adviestermijnen in 2021 (voormalige gemeenten Landerd en Uden) en 2022, het eerste jaar van de nieuwe gemeente Maashorst.

Adviestermijnen	Uden 2021		Landerd 2021		Maashorst 2022		Maashorst 2023	
Binnen 9 weken	23	32,9%	6	40%	18	33,3%	33	31,4%
Binnen 9 tot 15 weken	27	38,6%	7	47%	21	38,9%	55	52,4%
Na 15 weken	20	28,5%	2	13%	15	27,8%	17	16,2%
Totaal	70	100%	15	100%	54	100%	105	100%

Hieruit volgt dat in 2023 in 17 van in totaal 105 gevallen niet eerder dan 15 weken na de aanvang van de beslistermijn aan het bestuursorgaan advies is uitgebracht. In paragraaf 3.3 van dit jaarverslag wordt hier aandacht aan besteed.

3. Bevindingen en aanbevelingen

3.1 Ingekomen bezwaarschriften

Aantal bezwaren

In 2023 heeft de gemeente Maashorst in totaal 137 bezwaarschriften ontvangen. Daarmee is het aantal bezwaarschriften ten opzichte van 2022 met ongeveer 30% gestegen. Die stijging lag in de lijn der verwachting. In 2022 was de gemeente Maashorst immers nog een nieuwe organisatie in opbouw, waardoor door het gemeentebestuur ook minder voor bezwaar vatbare besluiten zijn genomen.

In 2019, 2020 en 2021 ontvingen de oude gemeenten Landerd en Uden (gezamenlijk) 127 tot 150 bezwaarschriften per jaar. Met 137 ontvangen bezwaarschriften past het aantal bezwaarschriften binnen die bandbreedte.

De commissie ziet in de stijging van het aantal ingekomen bezwaren dan ook geen reden tot zorg. Daarbij komt dat in 2023 een omgevingsvergunning is verleend waartegen 14 bezwaarschriften zijn ingediend. Ook dat geeft een enigszins vertekend beeld.

Bezwaren per domein

De commissie stelt vast dat met name binnen het sociaal domein meer bezwaarschriften zijn ontvangen. Zo steeg het aantal bezwaren op het gebied van bijstand van 33 bezwaren in 2022 naar 42 bezwaren in 2023. Op het terrein van voorzieningen en maatschappelijke ondersteuning is het aantal bezwaarschriften gestegen van 5 in het jaar 2022 tot 14 in het jaar 2023. Specifieke oorzaken zijn hiervoor niet aan te wijzen, anders dan dat het aantal genomen besluiten in 2023 ook binnen het Sociaal Domein vermoedelijk duidelijk hoger lag dan in 2022.

Ook op het terrein van het omgevingsrecht (uitvoering) valt op dat het aantal bezwaarschriften ten opzichte van 2022 fors is toegenomen. Dit wordt echter opnieuw met name verklaard door één verleende omgevingsvergunning waartegen in totaal 14 bezwaarschriften zijn ingediend.

Het aantal bezwaren gericht tegen een verkeersbesluit is ook meer dan verdubbeld. Deze stijging kan volledig worden toegeschreven aan het groot aantal parkeerplaatsen dat het afgelopen jaar door het college specifiek is bestemd voor het laden van elektrische voertuigen.

3.2 Afgehandelde bezwaarschriften

Algemeen

In 2023 zijn 151 bezwaren afgehandeld, waarbij de commissie in 105 van die gevallen advies heeft uitgebracht. In 41 gevallen is de bezwarenprocedure beëindigd door intrekking van het bezwaarschrift, vaak nadat het college op basis van het bezwaarschrift uit eigen beweging besloot aan de bezwaren tegemoet te komen. In 5 gevallen was het bezwaarschrift niet bij het juiste bestuursorgaan ingediend en is de bezwaarprocedure beëindigd met het doorzenden van het bezwaarschrift naar de juiste instantie.

Deze aantallen wijken fors af van de aantallen voor het jaar 2022, toen in totaal slechts 63 bezwaren werden afgehandeld en waarbij in 54 gevallen advies werd uitgebracht. Dit wordt aan de ene kant verklaard doordat in 2023 beduidend meer bezwaarschriften zijn ingediend. Bovendien zijn in het laatste kwartaal van 2022 behoorlijk veel bezwaarschriften ingediend, waarvan het merendeel pas in 2023 door de commissie is afgehandeld. Daardoor zijn in 2023 meer bezwaren afgehandeld, dan in dat jaar zijn ingediend.

Resultaten algemeen

Bij het vergelijken van de resultaten van de bezwaarprocedures in 2022 en 2023, valt op dat de commissie in 2023 geen bezwaren meer ‘gegrond’ of ‘ongeground’ heeft verklaard. Ten behoeve van meer eenduidigheid in haar advisering, werkt de commissie nu met een vaste lijst van ‘dicta’, waarop de termen ‘gegrond’ en ‘ongeground’ niet meer voorkomen. De commissie is van oordeel dat deze termen wringen en bovendien soms verwarrend zijn voor betrokkenen. Zo kan een bezwaar gegrond zijn wegens een gebrek in de motivering van het besluit, terwijl het college het aangevochten besluit bij het nemen van de beslissing op bezwaar met een verbeterde motivering inhoudelijk alsnog volledig in stand kan laten.

Het (geheel of deels) herroepen van een besluit komt overeen met de voorheen gebezigde term ‘gegrond’, terwijl het in stand laten van het bezwaar gelijk staat aan het ‘ongeground’ verklaren van een bezwaarschrift, al dan niet na aanvulling of verbetering van de motivering van het besluit. Met dit in het achterhoofd, geeft een vergelijking van de resultaten tussen de jaren 2022 en 2023 geen bijzonder beeld.

Resultaten per domein

Op het terrein van bijstandverlening valt op dat de commissie ten aanzien van 24,4% van de bezwaarschriften heeft geadviseerd het bestreden besluit te herroepen, waar dat een jaar eerder nog slechts 9.1% was. Daarnaast valt op dat het percentage ingetrokken bezwaren met ongeveer een derde is gedaald. De commissie vermoedt dat een onvoldoende motivering van de genomen besluiten voor deze ontwikkelingen de belangrijkste oorzaak is.

Ook op het terrein van ruimtelijke ordening en bouwen constateert de commissie dat in het algemeen minder bezwaarschriften zijn ingetrokken dan in 2022. Ook valt op dat het aantal bezwaren waarin de commissie het college adviseerde het bestreden besluit in stand te laten, relatief fors is toegenomen ten opzichte van het aantal gevallen waarin de commissie het college adviseerde het bestreden besluit te herroepen. De commissie meent dat dit enerzijds komt doordat besluiten beter worden gemotiveerd. Anderzijds wordt het beeld iets vertekend, doordat tegen één omgevingsvergunning in totaal 14 bezwaren zijn ingediend, waarbij de commissie heeft geadviseerd het bestreden besluit in stand te laten.

Conclusie

Bovenstaand beeld is volgens de commissie niet bijzonder of verontrustend. De commissie adviseert het college wel om voldoende aandacht te besteden aan een goede motivering van besluiten. In paragraaf 3.4 gaat de commissie hier nog kort op in.

3.3 Adviestermijnen

In bijna 84% van de gevallen heeft de commissie binnen 9 dan wel 15 weken na het verstrijken van de bezwaartermijn een advies uitgebracht, zodat de betrokken bestuursorganen in de regel in staat zijn gesteld om tijdig een beslissing op de ingediende bezwaarschriften te nemen. Dit percentage ligt ook duidelijk hoger dan vorig jaar, hoewel het aantal zaken waarin door de commissie advies is uitgebracht, bijna is verdubbeld.

In ongeveer 16% van de gevallen is de commissie er niet in geslaagd om binnen 15 weken een advies uit te brengen. De oorzaak voor het overschrijden van de beslistermijn lag niet altijd binnen de invloedssfeer van de commissie. Zo is het meermaals voorgevallen dat een poging tot bemiddeling alsnog op niets is uitgedraaid, zodat alsnog een hoorzitting georganiseerd moest worden. Ook is het voorgekomen dat een hoorzitting met instemming van partijen is verzet, of voor een goede afhandeling van een zaak op verzoek van de commissie een tweede hoorzitting is georganiseerd.

De commissie stelt tevreden vast dat de adviestermijnen in het algemeen niet hebben geleden onder de groei van het aantal ingediende bezwaarschriften en zal zich er ook in 2024 weer voor inspannen om tijdig haar adviezen uit te brengen.

3.4 Conclusies en aanbevelingen

Aanbevelingen in 2022

Vorig jaar heeft de commissie in haar jaarverslag enkele aanbevelingen gedaan. De commissie adviseerde om door te gaan met een informele aanpak bij het afhandelen van bezwaren, maar daarbij wel voor ogen te houden dat niet alle zaken daarvoor geschikt zijn en ervoor te waken dat een mediationtraject niet onnodig lang wordt opgerekt, als de kans op succes erg klein is. Ook adviseerde de commissie het college om al bij ontvangst van het bezwaarschrift na te gaan of het bestreden besluit voor heroverweging in aanmerking komt en daarmee niet te wachten tot het moment waarop een bezwaarschrift al voor behandeling door de commissie is geagendeerd.

De commissie stelt tevreden vast dat de bestuursorganen van de gemeente Maashorst deze aanbevelingen ter harte genomen lijken te hebben. In 2023 zijn relatief weinig zaken onnodig lang blijven liggen. Ook zijn besluiten die al op basis van een eerste beoordeling van het bezwaarschrift voor heroverweging in aanmerking kwamen, al in een vroeg stadium gesignaleerd en niet onnodig en ten koste van een andere behandelrijpe zaak op de agenda van de commissie beland.

De commissie is blij dat de vorig jaar gedane aanbevelingen in de praktijk zijn opgepakt en meent ook dat dit het vertrouwen van de burger in de bestuursorganen van de gemeente ten goede is gekomen. De commissie hoopt dat deze positieve ontwikkeling ook in 2024 zichtbaar blijft.

Nieuwe aanbevelingen

De commissie moedigt het college aan om ook in 2024 de mogelijkheden tot mediation waar deze zich aandienen, optimaal te benutten. Hoewel uit de cijfers blijkt dat hier met regelmaat resultaten worden bereikt, heeft de commissie op basis van de zaken die ter zitting zijn behandeld de indruk dat met een goede, informele behandeling van bezwaren nog meer winst te behalen is.

Daarnaast ziet de commissie aanleiding nog een extra aanbeveling te doen.

Motivering en voorbereiding van besluiten

Hoewel de commissie op basis van rapportages en verweerschriften heeft kunnen vaststellen dat bestuursorganen de betrokken belangen in het algemeen steeds goed hebben afgewogen, komt die afweging nog te vaak niet (of onvoldoende) terug in het bestreden besluit. Op die manier zijn de door het bestuursorgaan gemaakte afwegingen voor betrokkenen niet controleerbaar en wordt het indienen van een bezwaarschrift onnodig in de hand gewerkt. Ook volgt uit de behandeling ter zitting meer dan eens dat aan de voorbereiding van besluiten onvoldoende tijd of aandacht is besteed, terwijl dat juist kansen biedt om betrokkenen op een zorgvuldige manier in de besluitvorming te betrekken en daardoor een beter en breder gedragen besluit te nemen.

De commissie beveelt aan om hier in 2024 nadrukkelijk aandacht aan te besteden. Dit zal niet alleen leiden tot een hoger percentage gevallen waarin het besluit in stand gelaten kan worden, maar zal ook bijdragen aan een beter begrip van het besluit door betrokkenen en daarmee ook aan een vergroting van het vertrouwen in de kwaliteit van besluitvorming door de bestuursorganen van de gemeente. De commissie verwacht dat dit ook leidt tot een daling van het aantal bezwaarschriften.

4. Conclusie

In het algemeen is de commissie van oordeel dat de besluitvorming waarover zij in 2023 een advies heeft uitgebracht, van een voldoende niveau was. Dit wordt bevestigd door de cijfers, waaruit blijkt dat het aandeel besluiten dat naar het oordeel van de commissie herroepen diende te worden, ondanks het fors toegenomen aantal bezwaarschriften, nagenoeg gelijk is gebleven.

De commissie stelt zich ook voor 2024 weer ten doel om de bestuursorganen van de gemeente Maashorst, met ondersteuning door het secretariaat van de commissie, te voorzien van tijdige en kwalitatief goede adviezen.